

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

T. Biró Katalin

Magyar Nemzeti Múzeum

tbk@ace.hu

<http://www.ace.hu/curric/elte-archeometria/>

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- **Az archeometria tárgya, témakörei, helye a természettudományokban. Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.**
- **Az archeometria és a régészet kapcsolata. Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.**
- **Folyóiratok (magyar és külföldi) – könyvek, egyéb irodalmak**
- **Konferenciák (ISA, EMAC).**
- **Régészeti alapok 1.: alapfogalmak; régészeti ásatások a múltban és a jelenben (alapfogalmakkal)**

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

archeometria: régészeti leleteken és múzeumi
műtárgyakon, lelőhelyeken végzett interdiszciplinális
(alapvetően természettudományos) vizsgálatok összessége

rokon területek:

conservation science (restaurálás és konzerválás
tudományos módszerei), iparrégészet, környezetrégészet
stb.

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

kormeghatározás

leletfelderítés

biológiai maradványok vizsgálata

származási hely és technológiai vizsgálatok
(anyagfajtánként)

+ „conservation science”

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.
- Az archeometria és a régészet kapcsolata.
- Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: folyóiratok

Archaeometry
Journal of Archaeological Sciences

Archeometriai Műhely www.ace.hu/am
IRAMTO - Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató
(<http://www.ace.hu/iramto/index.html>)
IRTO - Iparrégészeti Tájékoztató

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: monográfiák

Aitken M. (1961, 1974...) 1982 Fizika és Régészet.

Bahn, P.--Renfrew, C. 2005 Régészet - Elmélet, módszer, gyakorlat. Budapest.

Tite, M. S. 1972 Methods of physical examination in archaeology.

Herz, N.--Garrison, G. E., 1998 Geological methods for archaeology.

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- ILON szerk. 1998: Ilon Gábor szerk., A régésztechnikus kézikönyve I. Panniculus Szombathely Panniculus Régészettani Egylet 1998 Ser. B / 3 1-395.
- JÁRÓ--KÖLTŐ eds. 1988: Járó Márta--Költő László eds., Archaeometrical Studies in Hungary 1988 1 1-327.
- JEREM--BIRÓ eds. 2002: Jerem, Erzsébet--Biró, Katalin T. , eds. Archaeometry 98. Proceedings of the 31st Symposium, Budapest, April 26-May 3. Vol. II BARIS BAR International Series Oxford 2002 1043 Vols. I-II.
- KÖLTŐ--BARTOSIEWICZ eds. 1998: Költő László--Bartosiewicz László, eds., Archaeometrical Research in Hungary II. 1998 2 1-324.
- KREITER et al. ed. 2012 Kreiter Attila--Pető Ákos--Tugya Beáta szerk., Környezet – Ember – Kultúra. A természettudományok és a régészet párbeszéde / Environment – Human – Culture. Dialogue between applied sciences and archaeology Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ Budapest 2012 1-423

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Konferenciák

Nemzetközi:

ISA sorozat

tematikus konferenciák, pl. EMAC, Flint mining stb.

Magyar: (<http://www.ace.hu/ametry/prog-h.html>)

AM

Iparrégészet és Archeometria

Archeometriai Munkabizottság

KEK

Miskolc

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Konferenciák

The screenshot shows a web browser window displaying the website for the 39th International Symposium on Archaeometry: "50 years of ISA". The page is from the Katholieke Universiteit Leuven. The main heading is "39th International Symposium on Archaeometry: '50 years of ISA'". Below this, it states "Location: Leuven, Belgium" and "28 May – 1 June 2012". The page includes a sidebar with navigation links like "Scientific Programme", "Social Programme", "Organization", "Venue", "Accommodation", "Registration", "Abstracts", "Excursions", "Student Awards", "Leuven 2012 Conference Grant", and "Important dates". The main content area describes the scope of the conference, stating its aim is to promote the development and use of scientific techniques in order to extract archaeological and historical information from the cultural heritage and the paleoenvironment. It also mentions that the symposium is held in Leuven, Belgium, and includes a small image of the town's architecture.

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Forward www.archaeometry2014.com

Visited Bevezetés Friss hírek Amd64 and De5.53 - Th... amx lista ACE Szerver

International Symposium on Archaeometry

Home Program Abstracts Registration Accommodation Transportation Organizers Contact Us

LA
SA 2014

<http://www.archaeometry2014.com/>

International Symposium on Archaeometry
May 19-23, 2014

Welcome About Venues Important Dates To Remember

The International Symposium on Archaeometry (ISA) in May 2014 will be a valuable opportunity to apply and demonstrate the latest research and findings of archaeometric research on a broad range of topics across time and space. The symposium will draw on examples and best practices from interdisciplinary research at the interface

Konferenciák

ISA 41 2016.05.15-20.

ACE Szerver ISA2016 - Home

isa2016.unp.gr

Most Visited Bevezetés Friss hírek Amd64 and De5.53 - Th... amx lista ACE Szerver

The **41st International Symposium on Archaeometry (ISA4)**, May 15 - 21, 2016 is a most welcome forum to present the latest data and updates of the archaeometry research and archaeological science, covering the full spectrum of topics, materials, techniques, time span and global applications.

Additionally, the **41st ISA** will host two special sessions:

- Environmental Remote Monitoring for Archaeology and Cultural Heritage**
- The Beginning of the Bronze Age in Eastern Mediterranean**

and will run a panel discussion on - **Making history matter: The role of archaeometry in anthropocene studies** - all aiming at drawing extra attention on new research and application challenges for scholars from both the humanities and science. Besides, this interdisciplinary osmosis is always one of the key-issues that the **ISA** symposia demonstrate!

Looking forward to welcoming you all in Kalamata for

ISA2016

CALENDAR

ABSTRACT SUBMISSION:
AUGUST 15 – DECEMBER 31 2015

APPLICATIONS FOR AWARDS/GRANTS: AUGUST 15 – DECEMBER 31 2015

APPLICATIONS FOR HOSTING NEXT ISA (2018) AUGUST 15 – DECEMBER 31 2015 : **contact**

EARLY REGISTRATION: AUGUST 15, 2015 – FEBRUARY 15, 2016 (normal 170€, student 90€)

LATE REGISTRATION: FEBRUARY

2016.02.16 ELTE

Magyarországon: Rómer Flóris ősrégészet, Arch Ért

Síval, 1861.
Dr. Rómer Flóris
a pücsi sírban feltárták. Fénykép: F. H. H. H.

Archeometria Műhely
elektronikus folyóirat

Archeometria Műhely
Aktívitér 2015.2.
Archeometria Műhely Rómer Flóris emlékének tiszteletére
2015. szeptember 12.

2014. I.	2014. II.	2014. III.	2014. IV.	2014. V.	2014. VI.
2013. VII.	2013. VIII.	2013. IX.	2013. X.	2013. XI.	2013. XII.
2015. I.	2015. II.				

Archeometria Műhely / Archeometry Workshop No. 2015.2.

Tartalom / Contents

A régészettudomány újja: a kőbányászati, Rómer Flóris emlékének tiszteletére

Archeometria Műhely Rómer Flóris emlékének tiszteletére
2015. szeptember 12.

Összeállítás / Editor: Rómer Flóris emlékének tiszteletére – néhány példát a régészettudomány újja: a kőbányászati, Rómer Flóris emlékének tiszteletére – some examples of the archaeology of the past: the archaeology of the past. 51-64

Toma István: Régészeti vonatkozású leletek a történelmi Magyarország területén / Locality names with archaeological implications in the territory of Historical Hungary? 67-74

F. Ruma Péter, Tóth László, Mészáros Éva, Páster Zoltán: A kőbányászati leletek kutatásának helyzete Zala megyében / Current research on late neolithic cradles in Zala County 75-88

Szabó Orsolya: Leletanyag-ellenőrzés a kőbányászati területen / Archaeological research on the position of faience belonging to Tolosa's site in Zala County 89-102

Bertók Orsolya, Ottó Csilla, Simon Erőss: A kőbányászati leletek kutatásának helyzete Zala megyében / Archaeological research on the position of faience belonging to Tolosa's site in Zala County 103-116

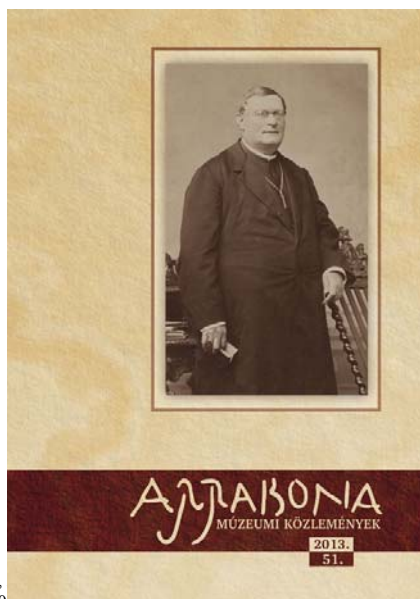
Előszó / Preface: Rómer Flóris emlékének tiszteletére – néhány példát a régészettudomány újja: a kőbányászati, Rómer Flóris emlékének tiszteletére – some examples of the archaeology of the past: the archaeology of the past. 117-134

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Magyarországon: Rómer Flóris ősrégészet, Arch Ért

Síval, 1861.
Dr. Rómer Flóris
a pücsi sírban feltárták. Fénykép: F. H. H. H.

T. Biró K.,
2016.02.16 ELTE

Régészeti alapfogalmak:

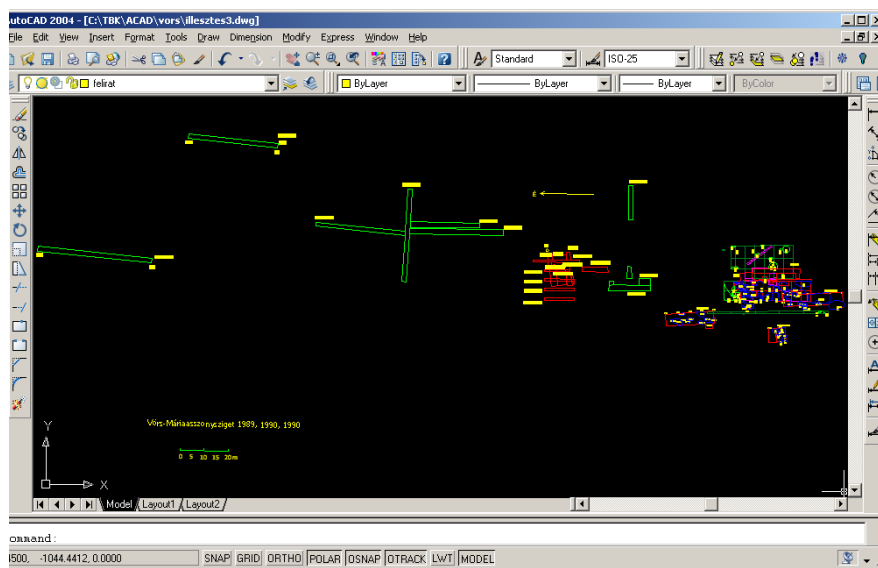
réteg

objektum

kultúra / csoport

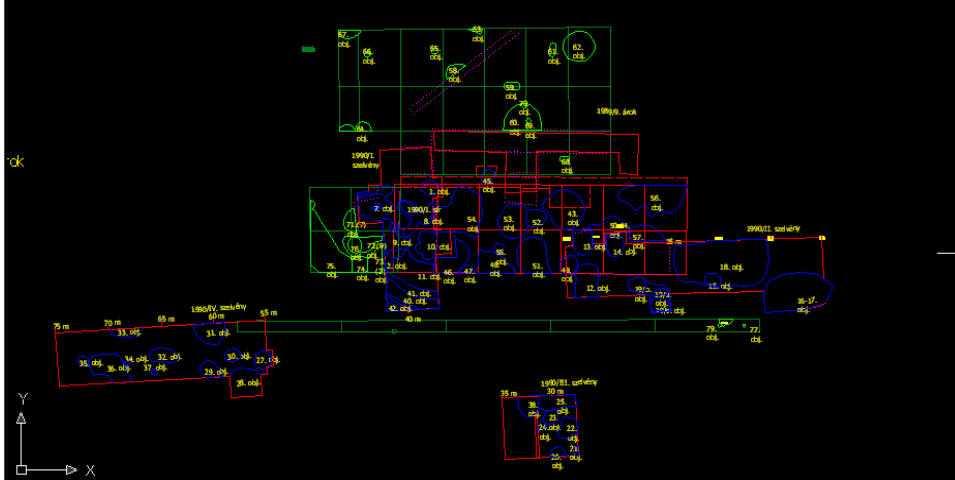
T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Vörs-Máriaasszony sziget

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Vörs-Máriaasszony sziget

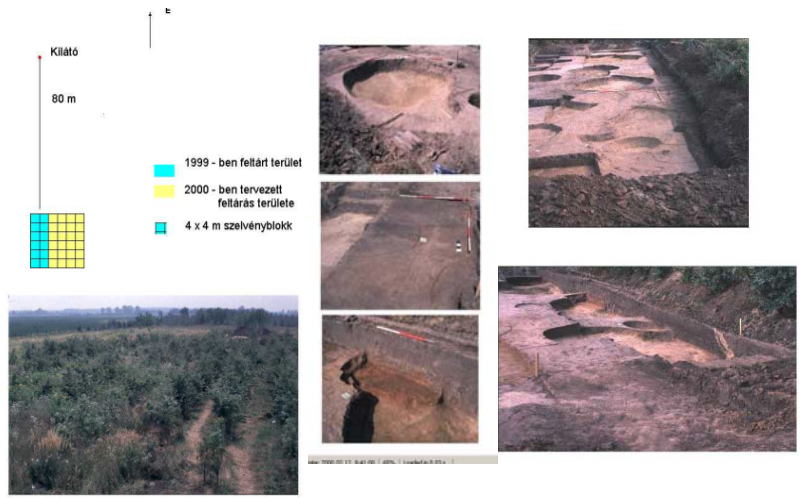
T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Vörs-Máriaasszony sziget

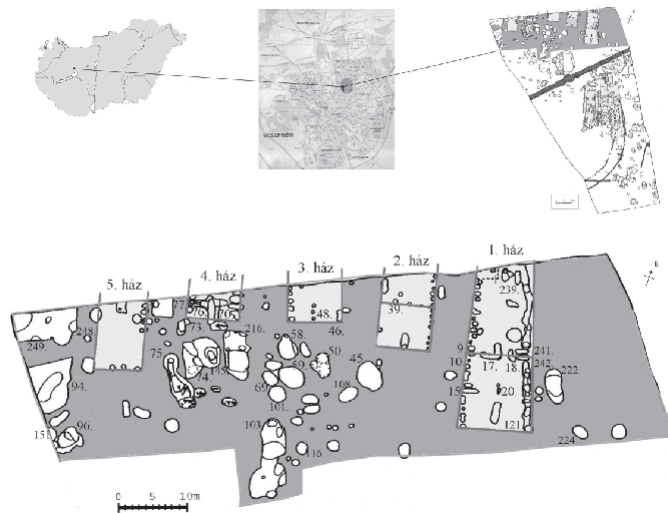
T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Vörs-Máriaasszony sziget

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Veszprém-Jutasi út

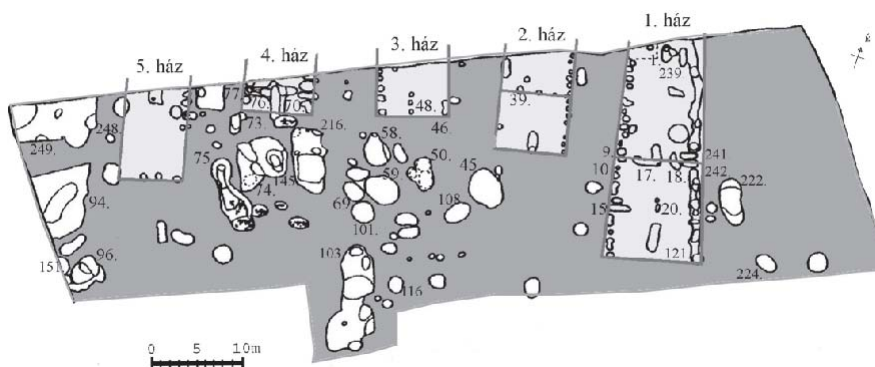

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

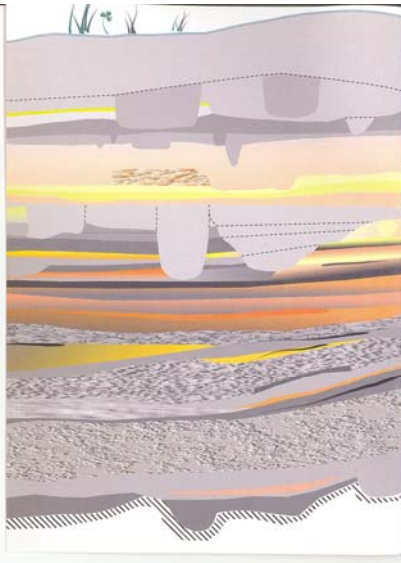
Veszprém-Jutasi út

Veszprém-Jutasi út

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

RÉGÉSZETI ÉRTÉKEINK 11.
ÚJKÖRI FALU SZEGVÁR-TÜZKÖVESEN
Horváth Ferenc

A Kulturális Örökség Védelméért 2001. évi LXIV. törvény 11-12. §-a szerint Magyarország valamennyi régészeti lelőhelye általános védelem alatt áll, az ország és annak régiói kiemelkedő (fokozott és kiemelt) történelmi és kulturális jelentőségű régészeti lelőhelyeit pedig külön jogszabályban kell régészeti védelem alá vonni. Ilyen kiemelt jelentőségű lelőhely az Alsóköz legnagyobbnak számító településének maradványait rejtő Szegvár-Tűzköves. Az egykori falu a Kárpát-medencei újkőkori fejlődés csúcspontján a Tisza kultúra egyik legjelentősebb központja volt. Az 1970-es években a helyi termelőszövetkezet építkezései során a lelőhely jelentős, nagyobbik része megsemmisült. A barbár pusztítást már leheletlen nem megtörténté tenni. Az egész magyar társadalom érdeke, hogy a még felfedezhető részek az utókor számára fennmaradjanak.

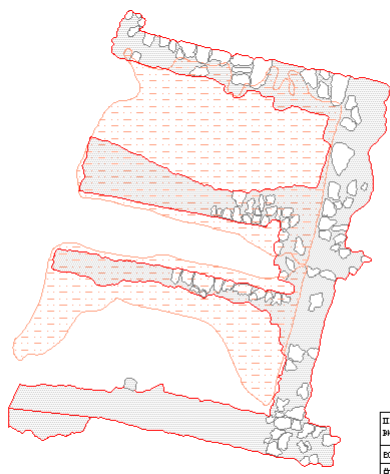
Tűzköves a Tisza bal partján, Szentes és Szegvár között, az egykori Kontra-tó magaspartján fekszik. A lelőhelyet már 1878-ban Rómer E. Flóris számon tartotta, és a felszínről gyűjtött leletei révén korán ismertté vált. Ennek ellenére régészeti feltárássra először csak a huszadik század közepén került sor. 1955 és 1960 között Csallag József hat alkalommal, majd 1970-ben Kovács József, 1978-ban pedig Hegedűs Katalin folytatott leleteket. Végül 1986-ban Horváth Ferenc a település egyik érintetlenül maradt pontján végzett régészeti hitelesítő feltárást.

A falu elele i.e. 5000 és 4600 között zajlott. A korábbi lakosságot a Tisza, a Körös és a Maros völgyében honos Szakálhalmi kultúra népe jelentette. Az i.e. VI. és V. évezred fordulóján Délkelet-Európa-szerte átvándorlás következett be az újkőkori kultúra gazdasági és társadalmi régióiban. Ennek során a Bükk hegység, a Tisza, a Laskó és a Sajó folyók közötti területen élő lakosság (a Szilmei-csoport) egy része délre húzódott a Tisza völgyében. Erre gyaníthatóan a kor kőeszközeinek leg-

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Jelmagyarázat

- habarcs
- terasz
- fal kontúr
- föld kontúr

Illker, Aquincum polgérváros - NY-I oldal
 BKV - HEV Felújítás 1MT
 E0150703-07.04 N = 1:100
 Előző: ÁTHo, Popovics István

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Irodalom:

Visy Zsolt--Nagy Mihály--B. Kiss Zsuzsa, eds.

Magyar Régészet az ezredfordulón MRE

Budapest NKÖM-Teleki Alapítvány 2003 1-471

Ilon G. szerk., Bevezetés a Kárpát-medence régészetébe. Szombathely, 1993. 1996., 2000., (Pápa, 1995)

Hereditas-sorozat (Kalicz N., Kovács T., Bóna I., Vékony G., Dienes I., Szabó M.)

VÉRTES 1965: Vértes L., Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon. A Magyar Régészet Kézikönyve I. (1965) Akadémiai Kiadó Budapest 1-385.

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Irodalom:

Folyóiratok:

Archaeológiai Értesítő

Acta Archaeologica Hungarica

Communicationes Archaeologicae

Folia Archaeologica

Múzeumi évkönyvek

Bibliográfiák: Banner-Jakabffy, Jakabffy

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Irodalom:

Régészeti módszertani szakirodalom

Banner 1954: Banner János, Méri István, László Gyula, Radnóti Aladár. Régészeti Kézikönyv. 1. /Gyakorlati régészet/ Szerk. Banner János, Méri István. Bp. 1954

Ilon szerk. Régésztechnikus kézikönyve

Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Irodalom:

Tartalom

Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

Előszó 5

1. Előzetes terepmunkák és távérzékelési módszerek

- 1.1. Jankovich-Bésán Dénes: Régészeti megfigyelés 7
- 1.2. Jankovich-Bésán Dénes: Helyszíni szemle 13
- 1.3. Jankovich-Bésán Dénes: Terepbejárás 17
- 1.4. Heilig Balázs – Kovács Péter – Pattantyús Á. Miklós: Geofizikai mérések 29
- 1.5. Miklós Zsuzsa: Légi fényképezés (Bödöcs András, Czajlik Zoltán, Szabó Máté, Visy Zsolt közreműködésével) 40

2. Ásatás

- 2.1. Pusztai Tamás – Tari Edi: Mentő, próba és megelőző régészeti feltárás 71
- 2.2. Vályi Katalin: Tervásatás 108
- 2.3. Zsidi Paula: Városi feltárás 113
- 2.4. Temetőásatás 129
 - 2.4.1. Kulcsár Valéria – Lőrinczy Gábor – Makkay János – Mráv Zsolt – Szőnyi Eszter – Tóth Endre: Temetőfeltárás 129
 - 2.4.2. Ilon Gábor: Halmok feltárása 152
 - 2.4.3. Ritoók Ágnes: Templom körüli temetők feltárása 164
- 2.5. Telepásatás 171
 - 2.5.1. Sebők Kata: Óskori objektumok bontása, síktelepek feltárása 171
 - 2.5.2. Csányi Marietta: A tell-feltárás 194
 - 2.5.3. Kovács Péter: Római kori kő- és téglalapítvány 202
 - 2.5.4. Takács Miklós: A középkori falusias települések feltárása 209

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Irodalom:
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

3. Restaurálás, feldolgozás

3.1. Bánfalvy Ferenc: Régészeti leletek „in situ” felvétele	273
3.2. Harsányi Eszter – Kurovszky Zsófia: Falfestményleletek feltárása, kiemelése, megőrzése	276
3.3. Bakonyi Viktória: Restaurálás és műtárgyvédelem	290
3.4. Holl Balázs – Pusztai Tamás: Térinformatika alkalmazása a régészeti feltárásokon	321
3.5. Tóth János Attila: A Harris-mátrix	376
3.6. Tari Edit: Elsődleges leletfeldolgozás	378
3.7. Kulcsár Valéria: Leltározás és tárgyleírás	382
3.8. Istvánovits Eszter – Kulcsár Valéria: Illusztrációk	386
3.9. Zatykó Csilla: Integrált kutatások: a tájrégészet	388
3.10. Zsidi Paula: Integrált kutatások: a városi régészet	403
3.11. Fülöpp Róbert: Tírszkennerék régészeti célú felhasználása	408
3.12. T. Biró Katalin: Statisztikai szempontok a régészeti anyag feltárásában és feldolgozásában	410
3.13. Torbágyi Melinda – Tóth Csaba: Numizmatika	417

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE

Irodalom:
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

4. Természettudományos vizsgálatok

4.1. Marcsik Antónia: Tudnivalók a humán csontanyagról	436
4.2. Berendi Erzsébet: Archeozoológia	442
4.3. Gyulai Ferenc: Archeobotanika	451
4.4. Pető Ákos: Fitolitelemzés – terepi mintavételi módszerek a régészet szolgálatában	467
4.5. T. Biró Katalin: Ásványok és kőzetek	489
4.6. Szilágyi Veronika: Kerámia anyagvizsgálata	493
4.7. T. Biró Katalin: Talajminták	505
4.8. Molnár Ferenc: Salakok és fémek archeometriai vizsgálata	510
4.9. Grynaeus András: Dendrokronológia	525
4.10. Molnár Mihály – Svingor Éva: Radiokarbon kormeghatározás	532
4.11. Márton Péter: Keltezés archeomágneses módszerrel	545

T. Biró K., Archeometria...
2016.02.16 ELTE